

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google[™] books

<https://books.google.com>

5675

VERHAEL

VAN HET GENE ER VOORGEVALLEN IS

BINNEN

ANTWERPEN,

VAN DEN 24, 25, 26 EN 27 OCTOBER 1830.

Den Zondag 24 October verscheen het leger der patrioten voor de stad, en er wierd den ganschen dag gevogten en scherp geschoten tusschen de eerstgenoemde omtrent Borgerhout, Berchem, de Markgraave-Ley en Wilryck, zonder nogtans genoegzaam en aenmerkelyk voordeel aen beyde zyden. Het brusselsch leger scheen echter altyd de overhand te hebben. Op dien dag wierd den hertog van Saxen-Weimar aen den voet lichtelyk gewond. Den voorigen dag had den generael Chassé doen afkondigen dat alle gemeenschappen met Brussel, Mechelen, Loven, Lier en Gend hadden ophouden. Omtrent zeven uren en half des morgens was'er aen den ingang van Berchem eenen caisson gesprongen, welk ongeval aen eenen sergeant der artillerie het leven kostte en eenige manschappen kwetste, en alle de ruyten der naestgelegene huizen insloeg. Niettegenstaende de menigte van schildwagten waeren de wallen vol aenschouwers. In den volgenden nacht wierd den dyk doorgesteken en den polder buyten de Roode- en Slykpoorten onder water gezet.

Des anderdags, 25, verklaerde den generael Chassé Antwerpen in staet van beleg. Eenen commissaris van politie kwam een bevel aflezen, dat niemand zig op de wallen mogt begeben; maer men gaf'er geen agt op, en zulks diende om de gemoederen nog meer te verbitteren. Overal den generael voor eenen verrader uytgescholden. Hoewel het decreet van den 24 december 1811 hem de magt gaf over alles na zyn welgevallen te

(
beschikken, durfde hy ech
ontwapenen. Dezen misla
der krygs-dwingelandy, z

Den zelfen dag wierd
ten en geschermutseld buy
gynepoorten. De brusselaren
De hollanders moesten nae
het verlaeten hun er posit
dry buyzen en zouden geirn
reyns voorgeborgte in asso
het vuer der brusselaren
hun niet mogelyk was een
blyven, om hun voorneme
De brabantische vlag wierd
opgesteken.

Den 26, omtrent den me
met wapenen vertrekken; n
overmeesterde het zelve en
we. Schielyk was dit door o
steltenis laet zig niet beschr
oogenblikkelyk gesloten. De
lerhaest opgeroepen en beze
vermits men vreesde voor pl
was ongegrond, het volk d
penen niet had opgenomen o
dryven, maer wel om zyne

De menigte welke die w
schaffen liep nae de Roode
aldaer zoo schielyk, dat den
bende zie in tegenweer te st
de hoogte afschoot en vervolg

Ondertusschen nam de men
De soldaten hoopten nog alt
en de overhand te behouden
merkt en aenpalende straeten
Doch het volk liet zig daer
maer begon op de Steenhouwe
straat de kasseyen op te breken
te werpen. Om dry uren en
de groote markt eenen aenvang
en. In min dan een ure was a

gedaan; de troepen waeren op de vlugt geslagen, en het volk had de merkt ingehomen en aldaer de brandsche vlag geplant. In het algemeen schóten de troepen met zoo grooten angst en betreedsheyd, dat de meeste kogels over de hoofden vloegen. Onze dappere, in tegendeel, vogten met koelmoedigheyd en troffen 'er vele. De meeste die wy gezien hebben waeren aen het been gewond. De overwonnen vyanden zyn met vele edelmoedigheyd door de Belgen behandeld en de gekwetste soldaten wierden door de burgers nae het militair hospitaal gedraegen.

Zoo haest het volk van de merkt meester was, wierd 'er bevolen de stormklok te kleppen, waer op nog eenige menigte andere borgers toeliepen en zig op de byeenverzamelden. Nog voor den nacht wierden de Slyk en Roodepoorten, den entrepôt en de gevangenis door het volk, naer eenen geringen wederstand, bezet. In den avond begon men overal verschanzingen op te werpen en de straeten te versterken.

Den ganschen nacht hield men niet op van dry tot dry uren alle de klokken te stormen, om daer door de brusselaeren te kunnen te geven, dat den oogeblik daer was, om binnen te trekken.

Des anderdags, 27, verteonde Antwerpen een zonderling aenzien, alle de straeten waeren opgebroken en afgesloten met versperringen; den alarm wierd overal geslagen, de stormklók geklept, en de burgers liepen in menigte met hunne wapens nae de groote merkt en het Meer. De Kipdorppoort, welke het den geheelen nacht had tegenhouden, wierd welhaest overmeesterd. Om acht uren vertoonde zig de voorhoede van het Belgisch leger, welke met groote blydschap ontfangen wierd, onder het geroep van *Leve de Belgen!* De brusselaeren waeren zoo verheugd, dat'er vele hunne geweiren uyt vreugd in de lucht afschoten. Terzelve tyd wierd de nationale vlag op den toren der hoofdkerk gestoken.

Ondertusschen waeren'er gedurende den nacht vele troepen van het kasteel in de Huydevetters-sraet en Hoogstraet met gescht gekomen, meenende aldus ontzag in te boezemen, maer men zwoer den vijand te

doen zien dat de Belgen niet vatbaer zyn voor en men maakte zig gereed om den heldhaftigen derstand van Saragossa na te volgen. De voor van het Belgisch leger bragt twee stukken kan vier caissons mede, waer by men acht stukken de wallen genomen, voegde, daer deze laes aengespannen waeren, wierden zy door het vo voordgetrokken en nae de Poogstraet gericht.

Dezen verdedigings-toestel, waer aen den vya niet verwachtte, had juist de uytwerking gewenschte dat hy op ons zoude gehad hebben: den pen kreeg bevel om alle de posten te verlaeten genomen het arsenaal, het welk door hun bezet en met het kasteel gemakkelyk gemeenschap had.

Omtrent den middag deed het Belgisch leger, aenvoering van de generaels Nypels en Mellinet kolonel Niellon, zynen intocht langs de Kipdon en wierd door antwerpenaren met de grootste ontvangen. Nog geene 48 uren waeren'er verloop de stad in staet van beleg was verklaerd, en was dit met'er daed opgehouden.

Het hoofdkwartier van het Belgisch leger velf uren op het stadhuys.

Zoo haest de gansche stad, het arsenaal uyt derd, over was, wierd'er eenen wapenstilstand de hollanders gesloten en onderhandelingen met opperhoofd aengeknoopt.

Eensklaps, om twee uren, het kanon ronkte. ge vrywilligers hadden zig veroorlofd op de ders in het arsenaal te schieten, en dit was de zaak der kanonnade. Den generael Chassé en troepen; die reeds twee dagen te vooren eenen hadden gegeven van hunne zucht tot brandstic namen deze gelegendheyd te haet, en vierde zelve met eene helsche voldoening en vryen. Het schieten hield nu en dan met lange tusschen aen, en dan weder vuerden de vyanden uyt kanons, mortieren en obitsers zoo verschrikkely of'er geen ontzet te wagten was.

Het belgisch leger had slechts eenige veld tegen te stellen aen het grof geschut der holl

den toestand van Antwerpen was verschrikkelijk ; de oorlog-schepen in de Schelde begonnen ook te schieten. De gloeyende kogels, de bommen, de granaten, de congrevische vuерpylen, alles wierd te werk gesteld om onze vermaerde koopstad geheel en al te grond te doen gaen. De belgische soldaeten moesten aenschouwers blyven dezer rampen, zy konden alleen helpen blusschen, alwaer het vuер hun riep. De brigade Niellon was woedend van niets te kunnen verrichten.

De hollanders hielden ondertusschen aen met te bombarderen. Eene menigte bommen sprongen in de stad en beschaedigden of vernielden eene menigte huizen. De Vliegsteeg stond het eerst in volle vlam ; het arsenael en de gansche Kloosterstraet, op de zyde der Schelde liggen in aaschen, als ook het tuchthuys. In de Predikheerenstract stond een ceental huizen nevens elkander te branden ; de Lepelstraet, een huys achter het stadhuys en het athenaeum ondergingen welhaest het zelve noodlot. Den entrepot moest aen de woede der vlammen geheel overgelaeten worden, en millioenen koopwaeren gingen daer door te niet.

De yslykheyd van dit tooneel is onuytdruklyk en kan alleen by den brand van Moscou vergeleken worden. Den bewolkten dampkring was den geheelen nacht verlicht door eenen akelig gelen vuergloed. Uyt hoofde der versperringen in de straeten was het zeer moeyelyk de brandspuyten voort te krygen.

De ontsteltenis en verslagendheyd welke de gansche stad bevingen laeten zig niet beschryven. Nog dien zelfden avond vlugte eene menigte vrouwen en kinderen uyt de stad.

Ondertusschen hielden de brandstichters met hun bombardement niet op. Den ganschen hemel stond in vuер en vlam, en het afgryskste der schelmstukken voltoeyde zig, zonder dat de dappere belgische troepen eene scheut konden lossen. Het springen der bommen welke eene menigte ruyten en vensters insloegen, het kuerssen der vlammen, het kraeken der balken, het gedreun der instortende huizen, het gehuyt en gekerm der vlugtende vrouwen en kinderen, het dof

gedommel van het kanon , mackten den na
verschrikkelyst.

Den angst was onder de nog overgebleven
ners ten tog gestegen , die alle oogenblikken
hunne huizen te zien invallen of boven hun
den afbranden. Het was onvermeydelyk , d
de barbaren nog aenhielden met bommen te
de geheele stad in vlam zoude staen , gelyk
noeg kon zien door het schieten nae alle r
der stad ; doch gelukkig verslauwde het zelve
middernacht hield het geheel op , maer den br
altyd even sel woelen ; den zelyen was zoo he
hy te Brussel en te Loven kon gezien word

Acht schepen en het kasteel hebben gedure
uren op de stad gevuerd , en zulks om dat
lieden , welke den titel van vrywilligers name
die door de Belgen niet erkend worden , op
van het arsenael hadden afgeschoten.

Het overig van den nacht bleef in rust ;
den morgend van den 28 waeren duyzende
nen van alle geslacht , ouderdom en staet op d
nae omliggende dorpen. Deze ongelukkige moe
den weg met nieuwe vermoeyenissen worstelen
kleynen regen , vergezeld van eenen styven
westen-wind , mackte de wegen onbegaenbaer
weder allerslechtst.

Den koophandel van Brussel ondergaet do
brand van den entrepot van Antwerpen een
van 1200,000 francs ; het geen van onzen koop
moet ook zeer aenzienlyk zyn.

Den generael Chasse is bezig , na men uyt A
pen verneemt , met het materieel der vesting
ruymen ; alles kondigt aen dat hy met zyne ond
rige krygsheden welhaest de sterkte zal verlaete
waer hy , indien hy genoegzaam van levensmi
voorzien was geweest , nog langen tyd wede
tegen onze dappere haal konnen bieden.

Den ganschen nacht zyn wy bezig geweest m
brand der Klooster straet en vier aenpaelende s
te blusschen , by middel van vier spuyten , wa
er twee bestuurd wierden door moedige lovena

Den 28sten van de maand van
september des jaars 1809
was het regement van de
honne bruyen te lande
den afbranden. Het was
de barbaren en zandvanden
de gekeete stad in vlam
noeg kon zien door het
der stad; doch gelukkig
middelen heeft het gekeet
alvord een fal woelen; den
hy te Brussel en te Loven
Acht schepen en het
oren op de stad gemaet,
beden, welke den
die door de Belgen
van het arsenaal
Het overig van den
den morgen van den
oen van alle gedacht,
nae onliggende dorpen.
den weg met
klernen regen, verzeld
vesten-wind, maakte
eder allerleest.
Den koophandel van
nd van den entrepot
1200,000 frans; het
ook zeer aanzienlyk
generaal Chasse is
neemt, met het
alles kondigt aen
heden yelhaest de
indien hy gevoeg
as geweest, nog
clappere had kon
ben nacht van wy
oster straat en vier
by middel van vier
al wierden door woedige

die met de heeren van der Ton en den doctor Brau-
coup, en met eenige onzer pompiers talloze bewyzen
van opusseling gegeven hebben, met zig overal door
den rook, de asch, den onverdraeglyken zwavel-stank
der brandende pakhuizen en in het midden der in-
stortingen van mueren en gebouwen te wendeh. Door
pogingen, welke alleen gewaerdeerd konnen worden
door eenen weirdigen burgemeester den heer d'Hanis
van Cannaert en eenige andere personen, welke de
vlammen niet verschrkten, is het ons gelukt meester
te worden van den brand, welke door de geweldig-
heyd van den wind eenen oogenblik nae het inwen-
dig der stad te gaen overslagen; echter des morgens
ten zeven uren scheen de vlam zig te bepaelen aen
de gevangenis en aen den entrepot, alwaer alle de
poogingen gedurende dien schrikkelijken nacht bynae
nutloos waeren geweest. Hebbende alsdan eenige eyn-
den muer der gevangenis afgebroken, wy plaetsen een
spuyt in den cour der wooning van den directeur van
het huys, en rond den middag hadden'er wy den brand
gebluscht. Maer den zelven zette zyne verschrikkelijke
verwoestingen voort in den entrehot, alwaer eene
overgroote menigte brandbaere voorwerpen, op elkan-
der gehoopt, eene proy der vlammen wierden, welke
zy voedden en alzoo in hevighedyd toeuamen. Den mid-
dag bragten wy'er onze spuyten, en die van Brussel,
welke in den morgen toegekomen waeren, met de
hope van den brand te stutten en den zelven te be-
letten de kelders te beroyken, alwaer zig alle soor-
ten van brandbaere voorwerpen bevonden, als spiri-
tus, brandewynen, wynen, olien enz. Ongelukkiglyk
ontbrak'er ons water om dien ruymen vuerkolk uyt
te vlooven en ik begaf my nae de regering om van
den staet der zaeken verslag te doen, zeggende dat
den eenigsten middel om water te krygen was in de
Schelde te putten, welke aen den voet van den en-
trepot stroomt.

De regentie nochtans diert niet toelaeten daer in te
putten, uyt vreeze dat de fregaten op de pompiers zou-
den vuren; alsdan in weerwil der weynige hope welke
ik over den uytslag dier zending koesterde, my op de

witte vlag betrouwende , welke op de schepen
perde , stelde ik my voor om als parlementair
een wit vaendel by den bevelhebber van het
te gaen. Ik wierd'er door den havenmeester ve
en naer het voorwerp myner zending te hebb
klaerd , deed den admiraal my tot antwoord
dat hy het geen ik vroeg niet konde toestaan
vol hy my zig by den generael Chassé aen te bie

Van die zending terug gekomen zynde , gaf d
ring my eene schriftelyke volmagt en gelastte
nae de citadelle te gaen , alwaer den schepen
Dun den moed had my te vergezellen , naer n
alleen te hebben gezonden. Op eenigen afst
citadel deden wy teeken met onze witte vaen
riep ons van boven de vesting , dat wy zou
deren. By het buyténste hekken gekomen zynde
by ons eenen plaets-major , die onze vraag a
de en zonder te antwoorden heen trok , om a
slag te doen. Dadelyk kwam den hertog van
Weimar aen , door 2 à 3 manschappen gevo
my herkennende als officier te zyn geweest de
deeling infanterie , welke hy dikwils geins
heeft , zeyde hy met den toon van eene brutale
telyke gramschap , dat wy brigands en spitaboev
ren , en my vervolgens toesprekende , zeyde
heb uwen naem in de nieuwsbladen gelezen ,
hy my dood te schieten , in weerwil der hoed
van parlementairen en het wit vaendel , het
in de hand hield ; sidderende uyt alle myne
ten , wilde ik alsdan spreken , maer zonde
willen aenhooren , gebod hy my henen te g
dacht alsdan elken oogenblik te gaen dood t
vallen , maer gelukkiglyk weygerden de solda
barbaers bevel uyt te voeren. Den heer schep
Dun bleef nog eenen oogenblik by den vorst ,
aendacht bezig te houden , terwyl ik my vert
eynde hem alzoo te beletten zyn order uyt t
van op my te schieten.